

Gondnokság alá helyezett munkaeerő-piaci integrációjának lehetősége a jelenlegi szabályozás tükrében

*Meisznerné Kuklek Noémi¹, Máté Szilvia², Máté Orsolya³,
Pusztafalvi Henriette³*

¹Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Doktori Iskola, Pécs

²Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Gondviselés háza

Fogyatékosok Napközi Otthona, Keszthely

³Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Pécs

Összefoglalás

Bevezetés: A fogyatékkal élők egy speciális csoportját képezik a gondnokság alatt állók. A gondnokság intézménye nem tartozik sem a közigazgatás, sem a szociális szféra témakörébe. Foglalkozik vele ugyan az Alaptörvény, az új Polgári Törvénykönyv és számos háttér törvény, de valójában kimondhatjuk mostoha sorsra van ítélve. Az évtizedek alatt számos bírálat érte az Alkotmánybíróság és az Európai Unió részéről is, sőt Ombudsmani jelentés is született, melynek következményeként a 2001-ben történt módosítás következtében rugalmasabb szabályok kerültek megállapításra a cselekvőképességükben részlegesen, illetőleg a cselekvőképességükben teljesen korlátozott személyek által megtehető jognyilatkozatok körét illetően, azonban a rendszerben lévő problémák szempontjából jelentős előrelépés nem történt.

Célkitűzés: Célunk felhívni a figyelmet a társadalmi integráció fontosságára, illetőleg bemutatni azt, hogy a munkaeerő piaci integráció tekintetében a fogyatékosokkal élők csoportja is kiemelt figyelmet érdemel.

Elemzés: Szakirodalmi áttekintésünk a gondnokság alá helyezés szabályozásának történeti hátterét, a gondnoksággal kapcsolatos fogalmak körét, a gondnokság alá helyezés okait és a gondnok munkáját, a rendszer működését mutatja be. A jövőben várható változásokkal kapcsolatosan kitérünk az intézményi kitagolásokra, azaz arra a törekvésre mely szerint a jelenleg lakóotthonokban élők jelentős része kislétszámú lakókörnyezetbe kerüljön, ahol kellő támogatással a lehető legnagyobb mértékben megvalósulhat önálló életvitelük. A társadalmi integráció kapcsán kitérünk a foglalkozási rehabilitáció témakörére is.

Eredmények: Az intézményi kiváltásban részt vevő intézmények lakói és a szakemberek által megvalósításra kerülő foglalkozási rehabilitációs törekvések segítséget nyújthatnak a jelenleg lakóotthonban élő személyek számára a sikeres integráció tekintetében, melyhez a hivatásos gondnokok bevonása és segítsége a sikeres megvalósításhoz elengedhetetlen és a rehabilitációs folyamat részét kell, hogy képezze az ő tevékenységük is.

Megbeszélés: A gondnokság intézménye nem csupán korlátozás, sokkal inkább védelem. Védelem a családnak a vagyon megőrzésére, biztonság a gondnokoltnak, a gondnoka személyében. A gondnokság alatt állók munkaeerő piaci integrációjának megvalósításához szükségesek lennének motiváló intézkedések, melyek figyelembe veszik a célcsoportok szükségleteit. A sikeres megvalósítás alapját a helyben történő tervezés és kivitelezés jelenthetné.

Kulcsszavak: fogyatékoság, gondnokság, integráció

The possibility of labor market integration of wards in the light of the current regulations

Summary

Introduction: A special group of people with disabilities are those under guardianship. The institution of the guardianship does not belong to either the public administration or the social sphere. Although it deals with the Fundamental Law of Hungary, the new Civil Code, and a number of background laws, in fact it can be stated, it is doomed to a poor future. Over the decades, many criticisms have been made by the Constitutional Court and also by the European Union against it and even an Ombudsman report has been issued, but no significant progress has been made on the problems in the system.

Objective: Our aim is to draw attention to the importance of integration and to show that also this group of people with disabilities deserves special attention in terms of labor market integration.

Methods: In our literature review, the historical background of the regulation of placement will be described as well as the concepts of guardianship, the reasons for placing somebody under guardianship and the work of the caretaker and the function of the system. We will also address the topic of employment rehabilitation planned in connection with institutional denials for a few thoughts about future changes.

Results: The occupational rehabilitation efforts of residents of institutions involved in institutional replacement and their professionals can help people living in homes in their successful integration, to which the involvement and assistance of professional careers is absolute necessary, in interest a successful rehabilitation process.

Discussion: The institution of guardianship is not just a restriction, but rather a defense. Protection for the family to preserve wealth, security for the ward, in the person of its guardian. In order to realize the labor market integration of the wards, motivating sanctions, sub-programs responding to the needs of the target groups and the bottom-up organization would be necessary: on-site planning and implementation.

Keywords: disability, guardianship, integration

Irodalom

1. Tájékoztató a gondnoksággal kapcsolatos eljárásokról, Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ 2014.
2. <https://www.google.hu/url?sa=t&ret=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjlgP7amuHYAhVBmbQKHanwA8oQFgg6MAI&url=https%3A%2F%2Ffiles.hu%2Ffiles%2Fasz%2Fimce%2Fgondnoksg2.pdf&usg=AOvVaw2PJZa1fFQyXkUsOQwmm8D2>
3. 25/2003. (V.13.) ESzCsM rendelete hivatásos gondnoki feladatot ellátó személyek képesítési előírásairól
4. <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/debrecenmiskolcsocialis.pdf>
5. www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_fogyatekossag
6. Kozma Ágnes: Az intézetben élő értelmi fogyatékos emberek helyzete. In: Bass László (szerk.): Amit tudunk, és amit nem ... az értelmi fogyatékos emberek helyzetéről Magyarországon. Kézenfogva Alapítvány, Budapest, 2009.
7. Bass László: Szüljön másikat?! Súlyosan-halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok életkörülményei Magyarországon. Kapocs, III. évf. 5. szám, Budapest, 2004.
8. Esőember 2017.12, XXI. évfolyam, 4. szám old.:8-9.
9. A fogyatékosággal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló 2017-2036. évekre vonatkozó hosszú távú koncepcióról
10. A Taigetosztól az esélyegyenlőségig / Kálmán Zsófia, Könczei György. Bp. : Osiris, 2002. p. 495)